

Ansøgerens Side var lagt en saadan Plan til Afhændelse, som billigvis vilde kunne udbyrne Ophævelsen af de hidtil bestaaende Forhold. Man skulde fastsætte Betingelser, og man havde virkelig meget faa eller egentlig slet ingen Data at gaae efter, for at see, hvorledes Betingelserne skulde være indrettede; jeg troer derfor, at Følgen af dette Lovudkast, dersom det blev til Lov, vilde være, at Justitsministeriet, dersom der indkom Begjering om Tilladelse til at sælge, vilde være overmaade betænkelig ved at bevirke en saadan Bevilling meddeelt, og Følgen vilde altsaa kun være, at baade Besiddere og Bønder bleve satte under uheldigere Vilkaar i saa Henseende end paa andre Fideicommissjer. Jeg mener nemlig, at disse Bestemmelser, der ere tagne til Fordeel for Bønderne, allerede af sig selv, allerede derved, at de staae i Crectionsbrevene, ville, naar Godset sælges, have deres Virkning. (S. A. Hansen: Nei!). Det er nu min Mening, jeg hører nok, at den ærede Rigsdagsmand har en anden Mening, og den kan han jo udtale. Jeg mener, at det allerede derved, at en saadan Bestemmelse staaer i Crectionsbrevene, vil have sin Virkning; thi Lehn- eller Stamhuusbestiðderen vil, naar han hos sig selv overlægger, hvilke Betingelser han bør byde Bønderne ved Salget, beregne den Udgift, den Byrde, han ifølge de Bestemmelser, der indeholdes i Crectionsbrevet, har havt; han vil altsaa være saameget mere tilbøielig til at sælge, og paa den anden Side ville Fæstebønderne jo meget godt og bedre end nogen Anden vide at beregne, hvormeget den Fordeel, den Lettelse, det Hensyn til deres Vel, der hidtil har bestaaet ifølge Crectionsbrevet, kan være værd, og de ville altsaa ikke kjøbe, naar de ikke see, at Tilbuddet fra Stamhuusbestiðderens Side er af den Bestaaffenhed, at de, naar de have kjøbt, tillige ville kunne have en Erstatning for de Fordele, de som Fæstere have nydt. Videre anseer jeg det ikke for Diebliffet fornødent at yttre om disse Vædringsforslag.

Varfod: Jeg skal paa ingen Maade tillade mig at fortsætte det formelle Spørgsmaal, som jeg tidligere tillod mig at fremkomme med, og jeg skal heller ikke tillade mig at beklage mig over den Afgjørelse af dette Spørgs-

maal, som Thingets høitærede Formand tog; jeg skal imidlertid tillade mig at gjøre opmærksom paa, at, naar det engang er afgjort, at af to foreliggende Forslag det ene ophæver det andet, saaledes at, hvis det ene bliver antaget, vil det andet slet ikke komme under Afstemning, saa befinder virkelig det Forslag, som først kommer under Afstemning, sig i en ganske særegen Stilling, idet det ikke alene har Forslagets naturlige Venner imod sig, men ogsaa risikerer, at de, der ikke ere Forslagets naturlige Venner, men meget mere kunne være dets Venner, stemme imod det, fordi det ellers blev umuligt for dem at faae deres eget Forslag vedtaget, Noget, der her er særligt uheldigt, fordi flere af de ærede Rigsdagsmænd, som have været med at stille Forslaget under Nr. 3, og derved have tilkendegivet deres Interesse for dette, tillige have været med at stille Forslaget under Nr. 2, og saaledes ogsaa lagt deres Interesse for dette for Dagen, og derved tillige godtgjort, at de gjerne stemte for dem begge to. Jeg for min Person stemte ogsaa gjerne for dem begge to, og efter den Udtalelse, vi i dette Diebliff have hørt af den høitærede Justitsminister, forekommer det mig at være næsten nødvendigt, det vil sige, naar man vil være billig og retfærdig mod dem, om hvis Skæbne der her handles, at begge de stillede Vædringsforslag antages; jeg siger, det forekommer mig at være næsten nødvendigt, thi der findes, som den høitærede Justitsminister oplyste, forskjellige Crectionspatenter, i hvilke det udtrykkelig er bestemt, at Fæstet skal gaae fra Fader til Søn, bestandigt i den samme Slægt, hvor der altsaa er taget netop det Hensyn til Børn og Svigerbørn, som ogsaa er taget i det Vædringsforslag, jeg med 14 andre ærede Rigsdagsmænd har tilladt mig at fremkomme med; ja, der er i et af disse Crectionspatenter taget et saa bestemt Hensyn til Børn og Svigerbørn, at Creator endog, skjøndt ganske vist i et andet Begreb, end vi nu forbinde dermed, har kaldt dette simple Fæste Arvesæste, for derved i de stærkeste Udtryk at ville godtgjøre, at Fæstet af Gaarden eller Stedet virkelig efter hans Bestemmelse var arveligt i Familien. Et Hensyn af den Natur, forekommer det mig, gjør det aldeles